

Høringsnotat

21. august 2026

**Forslag til endringer i lov 28. desember 1997 nr. 19 om folketrygd
(sykepenger mv. fra trygden til mottakere av uføretrygd)**

Høringsfrist 2. oktober 2026

Innhold

1. Innledning	3
2. Bakgrunn	3
3. Gjeldende rett	4
4. Konsekvenser av økt fribeløp for rett til sykepengen	6
5. Departementets vurderinger og forslag	7
6. Økonomiske og administrative konsekvenser	9
Utkast til endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd	10

1. Innledning

Arbeids- og inkluderingsdepartementet sender på høring et forslag om at sykepenger til personer som mottar uføretrygd ikke kan overstige den inntekten de er forutsatt å kunne skaffe seg ved å utnytte restarbeidsevnen (inntekt etter uførhet). Formålet med endringen er å sikre at det offentlige bare dekker tap av inntektsevne én gang. Endringen vil samtidig legge til rette for økt bruk av gradering av uføretrygd og bidra til at graderte og ugraderte ytelser står bedre i forhold til hverandre.

2. Bakgrunn

Stortinget fattet 5. desember 2025 anmodningsvedtak nr. 70: *«Stortinget ber regjeringen øke fribeløpet i uføretrygden til 1 G med iverksettelse 1. oktober 2026. De to første årene etter at man har fått innvilget uføretrygd, skal den uføretrygdede kunne tjene inntil 0,4 G uten avkorting av trygd. De påfølgende årene skal fribeløpet økes til 1 G. Dette gjelder for løpende og nye saker. Forholdet til tjenstepensjonsordningene skal vurderes.»*

Denne økningen i fribeløpet får konsekvenser for andre ytelser og tjenester fra det offentlige, bl.a. for muligheten til å motta uføretrygd og sykepenger samtidig. Endringen gjør det også økonomisk mer fordelaktig dersom uføregraden settes høyere enn arbeidsevnen tilsier, ettersom en kan ha en ikke ubetydelig arbeidsinntekt uten avkorting i uføretrygden.

Regjeringen fulgte opp anmodningsvedtak nr. 70 i Prop. 62 L (2025–2026) hvor det ble foreslått å øke fribeløpet til 1 G fra to år etter virkningstidspunktet for uføretrygd eller økning av uføregraden. Dette ble vedtatt av Stortinget 2. juni 2026.

Samtidig med behandlingen av anmodningsvedtak nr. 70 fattet Stortinget også anmodningsvedtak nr. 82: *«Stortinget ber regjeringen legge til rette for økt bruk av gradering i uføretrygd og andre helserelaterte ytelser som sykelønn og arbeidsavklaringspenger og sikre at graderte og ugraderte ytelser står i forhold til hverandre.»*

Personer som kombinerer uføretrygd med arbeid, og tjener mer enn 0,5 G har rett til sykepenger etter vanlige regler. Økt fribeløp innebærer at uføre kan kombinere uavkortet uføretrygd og arbeidsinntekt opp til 1 G. Per 1. mai 2026 utgjør dette 136 549 kroner. Det medfører samtidig økt mulighet til å motta uavkortet uføretrygd og sykepenger samtidig, for den samme tapte inntektsevnen. Fordi dette gjør det mer attraktivt å få full uføretrygd og mindre attraktivt å få fastsatt gradert uføretrygd med riktig uføregrad, og for å varsle oppfølging av anmodningsvedtak nr. 82, skrev departementet følgende i Prop. 62 L (2025–2026) punkt 3.3.1: *«Departementet viser også til at økt fribeløp innebærer at flere uføre vil kunne få rett til sykepenger fra folketrygden samtidig som de mottar uavkortet uføretrygd. Kravet til at sykepengegrunnlaget må utgjøre minst 0,5 G for at man skal få rett til sykepenger, innebærer i dag blant annet at personer som mottar hel uføretrygd og som tjener maksimalt opptil fribeløpet (0,4 G), ikke har rett til sykepenger fra folketrygden. Økt fribeløp vil gi mulighet for opptjening til sykepenger uten at uføretrygden blir redusert på grunn av inntekten, noe som kan gi ytelser utover maksimal uføretrygd i sykepengeperioden på inntil 12 måneder. Departementet oppfatter dette som urimelig. Departementet vil utrede saken nærmere og komme tilbake med forslag til lovendringer, med sikte på at endringene kan få virkning fra 2027.»*

Dette høringsnotatet følger opp anmodningsvedtak nr. 82 (2025-2026) og Prop. 62 L (2025–2026).

Departementet har ikke identifisert EØS-rettslige forpliktelser eller andre internasjonale forpliktelser som endringene kan komme i konflikt med.

3. Gjeldende rett

Formålet med uføretrygd er å sikre inntekt for personer som har fått sin inntektsevne varig nedsatt på grunn av sykdom, skade eller lyte.

Når en person får innvilget uføretrygd, fastsettes det en uføregrad som svarer til andelen av inntektsevnen som er tapt, se folketrygdloven § 12-10 første ledd. Uføregraden fastsettes ved å sammenligne personens inntektsevne før og etter uførhet. Personer som ikke har noen restarbeidsevne, skal få innvilget full uføretrygd. Personer som har restarbeidsevne, skal få gradert uføretrygd, og uføregraden skal svare til den delen av inntektsevnen som er tapt. I praksis gjøres det en konkret vurdering av hvorvidt en person har restarbeidsevne, og i tilfelle hvor mye. I mange tilfeller er restarbeidsevnen i praksis vanskelig å fastsette, og vurderingen må hvile på betydelige elementer av skjønn.

Inntekt før uførhet fastsettes til personens normale årsinntekt i full stilling før personen ble syk mv. (uføretidspunktet), se § 12-9 første ledd. I andre ledd er det fastsatt minstenivåer for inntekt før uførhet.

Inntekt etter uførhet fastsettes til den inntekten mottakeren av uføretrygd er forventet å kunne skaffe seg ved å utnytte restarbeidsevnen sin, se § 12-9 tredje ledd. Både inntekt før og etter uførhet justeres i samsvar med endringer i grunnbeløpet, se fjerde ledd.

Uføretrygd beregnes på grunnlag av den gjennomsnittlige pensjonsgivende inntekten de tre beste av de fem siste kalenderårene før uførheten, se § 12-11. Pensjonsgivende inntekt som overstiger 6 G i et kalenderår regnes ikke med i grunnlaget. Det følger av § 12-13 første ledd at full uføretrygd ytes med 66 prosent av grunnlaget. Personer med lav eller ingen opptjening har rett til en minste årlig ytelse, se § 12-13 andre ledd.

Uføretrygden en person har rett til, utgjør en forholdsmessig andel av full uføretrygd, basert på uføregraden, se § 12-13 siste ledd. Dette innebærer at en person med en uføregrad på 50 prosent har rett til halvparten så høy uføretrygd som en person med en uføregrad på 100 prosent som hadde samme inntekt i tiden før uførheten. Uføretrygd gir altså bare kompensasjon for den delen av inntektsevnen som antas å være tapt ved innvilgelse av uføretrygd.

Den enkeltes helsetilstand og arbeids- og inntektsevne kan endre seg etter at uføregraden er fastsatt – til det bedre eller til det verre. Dersom inntektsevnen blir ytterligere nedsatt etter at en person har fått innvilget uføretrygd, kan personen i samråd med legen søke om at uføregraden økes. Dersom den uføre har arbeidsinntekt utover inntekt etter uførhet, ble uføregraden før uførereformen i 2015 automatisk justert. I praksis gjorde denne regelen at det ble vanskelig å prøve ut arbeidsevnen, og regelen ble derfor endret. I dag beholdes den uføregraden som er fastsatt, selv om inntekten endres. Den uføretrygden en får utbetalt blir imidlertid redusert mot pensjonsgivende inntekt. En reduksjon av selve uføregraden forutsetter at det har skjedd en vesentlig endring i de forhold som lå til grunn for innvilgelsen, og at Arbeids- og velferdsetaten på denne bakgrunn gjør en ny vurdering. Mottakeren har

plikt til å opplyse om slike endringer etter § 21-3. Det vil i praksis være vanskelig for Arbeids- og velferdsetaten å føre kontroll med om det har skjedd endringer i restarbeids-
evnen.

Reglene om reduksjon av uføretrygd på grunn av inntekt følger av § 12-14. Når en person får innvilget uføretrygd, blir det fastsatt et bunnfradrag som svarer til inntekt etter uførhet pluss et fribeløp. Tidligere utgjorde fribeløpet 0,4 G per kalenderår. Med virkning fra 1. oktober 2026 blir dette endret. De første 24 månedene etter virkningstidspunktet for uføretrygd, eller etter virkningstidspunktet for økning av uføregraden, er fribeløpet fortsatt 0,4 G. Etter denne perioden øker fribeløpet til 1 G.

Inntekt som er lavere enn bunnfradraget har ikke betydning for hvor høy uføretrygd mottakeren får utbetalt. Dersom den pensjonsgivende inntekten i et kalenderår er høyere enn bunnfradraget, blir utbetalingen av uføretrygden redusert. Reduksjonsprosenten svarer til kompensasjonsgraden, det vil si hvor stor del full uføretrygd utgjør av mottakerens inntekt før uførhet. For eksempel vil en enslig fullt ufør som mottar minstesatsen på 2,529 G og har en inntekt før uførhet på 3,7 G ha en kompensasjonsgrad, og dermed reduksjonsprosent, på 68 prosent ($2,529/3,7 \approx 0,68$). Reduksjonsprosenten kan ikke overstige 70 prosent selv om personens kompensasjonsgrad er høyere enn dette. Reglene er ment å gi et samsvar mellom den delen av full uføretrygd som blir utbetalt, og den delen av inntektsevnen som faktisk har falt bort. Reglene er også ment å sikre at det alltid lønner seg for uføre å jobbe så mye man har evne til, ettersom den uføre vil få høyere samlet inntekt ved arbeid også etter avkorting av uføretrygden.

Formålet med sykepenger er å gi kompensasjon for bortfall av arbeidsinntekt for yrkesaktive medlemmer som er arbeidsuføre på grunn av sykdom eller skade.

Trygden betaler sykepenger dersom inntektsgrunnlaget for sykepenger utgjør minst 0,5 G, jf. folketrygdloven § 8-3 andre ledd. Til arbeidstakere ytes det sykepenger med 100 prosent av sykepengegrunnlaget, se § 8-16 første ledd. Sykepengegrunnlaget når trygden yter sykepenger, fastsettes ut fra mottakerens aktuelle månedsinntekt, som omregnes til årsinntekt. Sykepengegrunnlaget kan ikke overstige 6 G, se § 8-10.

Vilkåret om at sykepengegrunnlaget må overstige 0,5 G innebærer at personer med liten inntekt fra f.eks. svært små deltidsstillinger og sporadisk arbeid, herunder uføretrygdede med inntekt opp til det tidligere fribeløpet på 0,4 G, ikke har rett til sykepenger fra trygden.

Før økningen av fribeløpet stemte regelverket altså i stor grad overens med intensjonen om at personer som mottar full uføretrygd, altså kompensasjon for tap av all arbeidsevne, ikke skal ha rett til sykepenger i tillegg. Fullt uføre som tjente mer enn 0,4 G fikk redusert uføretrygden i perioder med arbeidsinntekt. Fullt uføre som tjente over 0,5 G og så ble sykmeldt fra arbeidet, mottok fulle sykepenger for hele den tapte arbeidsinntekten og redusert uføretrygd. Reduksjonen i uføretrygden var den samme når man fikk sykepenger som når man fikk lønn. Etter økningen i fribeløpet vil uføre som jobber inntil 1 G og deretter blir sykmeldt fra arbeidet, motta fulle sykepenger i inntil ett år uten avkorting i uføretrygden.

Stønad ved barns og andre nærstående sykdom er regulert i folketrygdloven kapittel 9. Det framgår av § 9-9 og § 9-15 at trygden beregner pleiepenger, opplæringspenger og omsorgspenger fra trygden etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden. Mange av bestemmelsene i kapittel 8 får derfor anvendelse også på stønader etter kapittel 9.

Videre likestilles mottak av sykepenger med arbeid ved vurdering av om kravene til opptjeningsstid i § 9-2 er oppfylt.

Ytelser ved svangerskap, fødsel og adopsjon er regulert i folketrygdloven kapittel 14. Det framgår av § 14-4 og § 14-7 at henholdsvis svangerskapspenger og foreldrepenger beregnes etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden. Videre likestilles mottak av sykepenger med yrkesaktivitet ved vurdering av om kravene til opptjeningsstid i § 14-6 er oppfylt. Rett til foreldrepenger og svangerskapspenger kan opptjenes ved å være yrkesaktiv i tillegg til å motta uføretrygd. Etter gjeldende rett fastsettes beregningsgrunnlaget for foreldrepenger og svangerskapspenger ut fra faktisk inntekt, ikke arbeidsinntekten det er forutsatt at mottakeren vil kunne fått ved å utnytte sin restarbeidsevne.

Arbeidsgivere som har ansatte med inntekt under 0,5 G betaler sykepenger i arbeidsgiverperioden selv om disse ansatte ikke har rett til sykepenger fra trygden. Arbeidsgiverne får da heller ikke refundert utbetalte sykepenger for tiden etter arbeidsgiverperioden. Mange tariffavtaler sikrer dessuten full lønn ved sykdom mv.

4. Konsekvenser av økt fribeløp for rett til sykepenger

Når inntektserstatningsytelser fra folketrygden (her uføretrygd) kan kombineres med arbeidsinntekt uten at ytelsen reduseres, vil de som mottar ytelsen kunne få kompensasjon for et inntektsstap de ikke har. Jo høyere arbeidsinntekt man kan ha før det får konsekvenser for ytelsen, jo større er misforholdet mellom den faktisk tapte inntektsevnen og kompensasjonen – i mottakerens favør. Økningen i fribeløpet fra 0,4 til 1 G forsterker dette misforholdet for personer som er uføre.

Det oppstår en ytterligere utfordring dersom tap av den ekstra arbeidsinntekten den uføre har ved siden av uføretrygden, også skal kompenseres av en annen ytelse (her sykepenger). Mottakerne vil da kunne få dobbel kompensasjon fra trygden for deler av den tapte inntektsevnen. Dette er allerede i dag tilfellet for uføretrygdde som tjener over 0,5 G. De får ikke avkortet uføretrygden for inntekt under 0,4 G, men vil få sykepenger tilsvarende hele den tapte arbeidsinntekten ved sykdom. Som følge av økningen av fribeløpet, vil en slik uheldig dobbeltkompensasjon bli større og gjelde flere.

En økning av fribeløpet fra dagens 0,4 G til 1 G vil i utgangspunktet innebære at uføretrygdde som har inntekt mellom 0,5 og 1 G får rett til fulle sykepenger fra trygden samtidig som de mottar uavkortet uføretrygd. Dette kan for eksempel gjøre det mulig for fullt uføre som tjente 4 G før uførheten å jobbe i en 25 prosent stilling samtidig som de får utbetalt 100 prosent uføretrygd (altså uføretrygd for tap av hele inntektsevnen). Etter å ha vært i arbeid i 26 uker sammenhengende, vil de kunne få sykepenger for tap av hele arbeidsinntekten dersom de blir sykmeldt fra dette arbeidsforholdet, jf. ftrl. § 8-12. Dette vil altså kunne gi en samlet ytelse tilsvarende full uføretrygd pluss fulle sykepenger tilsvarende inntil 1 G i opptil 12 måneder.

Som et eksempel kan man tenke seg en person som er 100 prosent ufør på grunn av vond rygg, men som etter en tid føler seg bedre og vil teste ut om hen likevel er i stand til å jobbe noe. Etter et halvt år i en deltidsstilling blir det klart at ryggen fortsatt ikke tåler belastningen, og vedkommende må gi opp forsøket på å jobbe. Hen vil da ha rett til sykepenger de neste 12 månedene for den samme plagen som er årsak til at hen får full uføretrygd.

Økningen i fribeløpet innebærer at det er økonomisk gunstigere å få fastsatt 100 prosent uføregrad for deretter å jobbe med en inntekt opp til 1 G, framfor å få fastsatt 80 prosent uføregrad og jobbe tilsvarende mye. Uten endringer i sykepengeregelverket, vil dette insentivet forsterkes dersom man pga. sykdom ikke klarer å stå i jobben.

Økning av fribeløpet, og dermed rett til sykepenger for flere uføretrygdde, vil også få konsekvenser for feriepenger av sykepenger til uføretrygdde, da det ytes feriepenger etter særlige bestemmelser til arbeidstakere som har mottatt sykepenger. Se omtale av økonomiske og administrative konsekvenser i pkt. 6.

5. Departementets vurderinger og forslag

Innretningen av folketrygdens ytelser ved uførhet skal først og fremst sikre at uføre får delvis erstatning for varig tap av inntektsevne, basert på en mest mulig korrekt fastsatt uføregrad. Innretningen skal videre oppmuntre uføre til å teste ut om arbeidsevnen er blitt bedre siden uføregraden ble fastsatt, slik at de kan jobbe noe (mer). Uføretrygden er derfor innrettet på en måte som innebærer at man ikke risikerer å tape økonomisk på å arbeide, og man risikerer ikke å miste retten til uføretrygd som følge av at man har arbeidsinntekt, enten i korte perioder eller over lang tid.

Samtidig er det viktig for tilliten til og bærekraften i trygdeordningene at folketrygden ikke kompenserer mer enn én gang for inntektstap som følge av arbeidsuførhet. Departementet mener det er nødvendig å gjøre endringer i uføres rett til sykepenger for å hindre utilsiktede og negative konsekvenser av det økte fribeløpet.

Etter departementets vurdering er det rimelig at en person som allerede mottar kompensasjon for tapt inntektsevne i form av uføretrygd, må forventes å falle tilbake på denne dersom ekstra inntekt man har fått gjennom å prøve ut arbeidsevnen, faller bort igjen på grunn av sykdom.

Dette forslaget bygger på et prinsipp om at tap av inntektsevne bare dekkes én gang av det offentlige. Gradert uføre, som gjennom dette har kompensasjon for delvis tap av inntektsevne, skal derfor kunne få sykepenger for tap av inntektsevne som ikke allerede er dekket av uføretrygd. Personer som mottar full uføretrygd, bør imidlertid ikke få sykepenger i tillegg til en uavkortet uføretrygd.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at retten til å få utbetalt sykepenger fra trygden begrenses for personer som mottar uføretrygd, slik at sykepengene ikke kan utgjøre mer enn den arbeidsinntekten som medlemmet forutsettes å kunne skaffe seg ved å utnytte sin restarbeidsevne («inntekt etter uførhet», se folketrygdloven § 12-9 tredje ledd). Forslaget innebærer at ingen kan få mer kompensasjon fra trygden enn uføretrygd pluss fastsatt «inntekt etter uførhet», og løsningen ivaretar derfor både hensynet til at staten bare skal kompensere én gang for tapt arbeids- og inntektsevne og til at det skal lønne seg å få fastsatt riktig uføregrad. En slik innretning vil bidra til at det blir mer attraktivt for den enkelte å få fastsatt riktig uføregrad, fremfor høyest mulig uføregrad. Reglene vil dermed bidra til å oppfylle anmodningsvedtaket fra Stortinget om å legge til rette for økt bruk av gradering i uføretrygd og andre helserelaterte ytelser.

Forslaget vil gjøre det økonomisk mer fordelaktig å være gradert ufør heller enn helt ufør dersom man faktisk har noe restarbeidsevne. Personer som har rett til 100 prosent uføretrygd,

og dermed mottar kompensasjon for tap av all inntektsevne, vil ikke ha rett til sykepenger i tillegg. Personer som har rett til gradert uføretrygd, vil derimot ha rett til sykepenger for tap av den inntektsevnen som ikke allerede er kompensert med uføretrygd. Litt forenklet vil for eksempel personer med en uføretrygd som er gradert til 50 prosent, ha rett til sykepenger for inntekt fra en 50-prosentstilling.

Uføretrygd skal erstatte varig tap av inntektsevne, mens sykepenger skal erstatte midlertidig tap av inntektsevne. Forslaget understøtter dette utgangspunktet. Personer som har varierende arbeidsevne, vil få gradert uføretrygd for det varige inntektstapet og sykepenger for inntektstapet når de er syke og ikke kan utnytte restarbeidsevnen. Personer som får fastsatt en uføregrad på 100 prosent selv om de har en viss restarbeidsevne som gjør at de kan jobbe noe ved siden av en uavkortet full uføretrygd, må derimot falle tilbake på uføretrygden dersom de blir syke eller restarbeidsevnen blir redusert. Forslaget innebærer derfor at personer som har ulik fastsatt «inntekt etter uførhet», vil kunne få ulik utbetaling av sykepenger fra trygden, selv om inntektene de har hatt fra arbeid er like store. Forslaget betyr også at personer som mottar uføretrygd kan få lavere sykepengeutbetaling enn personer som har hatt like høy arbeidsinntekt, og som ikke mottar uføretrygd. Denne ulikheten er begrunnet med at den uføretrygdde allerede får kompensert inntektstap fra trygden, mens andre bare har arbeidsinntekt og sykepenger. Likebehandling sikres også ved at ingen får dobbel kompensasjon fra trygden. Personer med korrekt fastsatt gradert uføretrygd vil, på samme måte som personer som ikke mottar uføretrygd, ha rett til sykepenger dersom de blir sykmeldt fra arbeidet når de utnytter restinntektsevnen.

Personer med gradert uføretrygd som har inntekt som overstiger fastsatt «inntekt etter uførhet», vil med dette forslaget fortsatt ha rett til sykepenger for inntekt opp til «inntekt etter uførhet», men ikke få innvilget rett til sykepenger for den overskytende inntekten. I dag får de sykepenger på grunnlag av hele arbeidsinntekten dersom den er over 0,5 G, uansett hvor høy den er sett i forhold til fastsatt «inntekt etter uførhet». Forslaget innebærer at gradert uføre, som gjennom uføretrygden har kompensasjon for delvis tap av inntektsevne, vil få sykepenger for tap av den inntektsevnen som ikke allerede er dekket av uføretrygd.

Forslaget bygger opp under prinsipper om at uføregrad skal fastsettes mest mulig riktig, og at ingen skal kompenseres to ganger for samme nedsatte arbeidsevne. Samtidig vil det innebære at enkelte får en mer begrenset rett til sykepenger enn i dag. Det vil gjelde personer som har inntekt over 0,5 G ved siden av full uføretrygd og personer som har inntekt over 0,5 G og som i tillegg har høyere inntekt enn det som er fastsatt «inntekt etter uførhet» ved siden av gradert uføretrygd. Dette er en begrenset gruppe, og det anslås at om lag 0,6 prosent av alle sykepengemottakere vil få reduksjon i sykepengene som følge av forslaget fordi de har arbeidsinntekt som overstiger «inntekt etter uførhet». Reduksjonen anslås i gjennomsnitt til om lag 0,62 G.

Personer som er 100 prosent uføre og ikke har noen restarbeidsevne, vil ikke berøres av forslaget. Uføre med inntekt under 0,5 G vil heller ikke berøres, da det uansett ikke ytes sykepenger til personer med så lav arbeidsinntekt.

I forbindelse med lovarbeidet har departementet vurdert om det skal være andre regler de første to årene etter innvilget uføretrygd, da fribeløpet fortsatt skal være 0,4 G. De grunnleggende hensynene bak forslaget er de samme i denne perioden, og det foreslås derfor at reglene skal være de samme for alle mottakere av uføretrygd.

I henhold til folketrygdloven § 9-9 og § 9-15 ytes omsorgspenger fra trygden, pleiepenger og opplæringspenger etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden. Det er svært få personer som kombinerer uføretrygd med omsorgs-, pleie- eller opplæringspenger. I oktober 2024 var det 128 personer som både hadde uføretrygd og pleiepenger, 9 personer med uføretrygd og omsorgspenger, samt 9 personer med uføretrygd og opplæringspenger. Også her gjelder hensynet til at det skal være en fordel å få korrekt fastsatt uføregrad, samt hensynet til at trygden ikke skal erstatte inntektstap flere ganger. Det foreslås derfor ikke å innføre særlige regler for disse ytelsene.

I henhold til folketrygdloven § 14-7 beregnes foreldrepenger etter de samme reglene som for sykepenger fra trygden. Forslaget vil derfor også få konsekvenser for beregningen av uføretrygdedes foreldrepenger. I april 2026 var det 180 personer som mottok uføretrygd og foreldrepenger samtidig. Forslaget vil medføre endringer i beregningen av foreldrepengengrunnlaget for de som også mottar uføretrygd. Selv om det er fastsatt en restinntektsevne ved uførhet, kan den uføre arbeide mer og dermed faktisk ha en arbeidsinntekt som overstiger forutsatte inntekt etter uførhet. Etter gjeldende regelverk beregnes foreldrepengene ut fra faktisk inntekt, ikke den forutsatte inntekten etter uførhet. Som følge av dette forslaget vil foreldrepengengrunnlaget bli beregnet ut fra hva som maksimalt er forutsatt inntekt etter uførhet. Det innebærer at personer med gradert uføretrygd vil få et lavere beregningsgrunnlag for foreldrepenger i tilfeller de har tjent mer enn den forutsatte inntekten etter uførhet. Forslaget vil på tilsvarende måte påvirke beregningsgrunnlaget for svangerskapspenger. Departementet mener dette er en ønsket virkning av forslaget. For de som får beregnet foreldrepenger eller svangerskapspenger basert på både uføretrygd og arbeidsinntekt, men som faktisk er i stand til å arbeide mer enn den forutsatte inntekten etter uførhet, vil forslaget kunne gi insentiv for å få fastsatt riktig uføregrad. Departementet ser likevel at forslagets ikrafttredelse kan gjøre at de som omfattes ikke får tilstrekkelig mulighet til å tilpasse seg den nye bestemmelsen. Departementet vil derfor vurdere om det er behov for en overgangsregel for ytelser etter folketrygdloven kapittel 14 i forbindelse med forslagets ikrafttredelse og ber om høringsinstansenes syn på dette.

På innføringstidspunktet skal forslaget bare gjelde for nye tilfeller av sykepenger, omsorgspenger, pleiepenger, opplæringspenger, svangerskapspenger og foreldrepenger, dvs. at endringen omfatter mottakere av uføretrygd som fremmer krav om sykepenger etter at ny ordning er innført.

Arbeidsgivere som har ansatte med inntekt under 0,5 G betaler sykepenger i arbeidsgiverperioden selv om disse ansatte ikke har rett til sykepenger fra trygden. Arbeidsgiverne får da heller ikke refundert utbetalte sykepenger for tiden etter arbeidsgiverperioden. Forslaget kan føre til at det blir flere slike tilfeller, da det også vil gjelde ansatte som har en lønn over 0,5 G og over fastsatt inntekt etter uførhet.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringen i reglene om beregning av sykepenger fra trygden til personer som mottar uføretrygd, får også konsekvenser for beregning av foreldrepenger, svangerskapspenger, pleiepenger, opplæringspenger og omsorgspenger til denne gruppen. Totalt er det anslått at folketrygdens utgifter reduseres med om lag 85 mill. kroner på helårsbasis.

Forslaget vil medføre at arbeidsgivere med tariffavtaler som sikrer full lønn under sykdom, og arbeidsgivere med ansatte som mottar uføretrygd og som har en lønn over 0,5 G og over fastsatt inntekt etter uførhet, kan få noe økte utgifter til sykepenger for disse ansatte. Det er svært usikkert hvor store slike effekter vil bli.

Det ytes feriepenger til arbeidstakere som har mottatt sykepenger, foreldrepenger, svangerskapsenger, pleiepenger, omsorgspenger eller opplæringspenger. Reduksjonen i utgiftene til disse ytelsene til uføre er anslått å redusere utgiftene til feriepenger fra trygden med 4,6 mill. kroner på helårsbasis. Feriepengene utbetales året etter utbetalingen av disse stønadene, slik at effekten for feriepengene oppstår ett år etter effekten for stønadene.

Etter gjeldende regelverk behandles sykepengesaker som gjelder personer som mottar uføretrygd på ordinær måte. Endringen som foreslås her innebærer at regelverket blir noe mer komplisert å forvalte. Arbeids- og velferdsetaten må behandle flere opplysninger ved søknad om sykepenger, svangerskapsenger, foreldrepenger, omsorgspenger, opplæringspenger og pleiepenger, herunder hvorvidt søker mottar uføretrygd og hva som er fastsatt «inntekt etter uførhet». Dette er informasjon etaten har i sine systemer, så det vil ikke være nødvendig å innhente opplysningene fra bruker. Sakene vil imidlertid kreve mer manuell saksbehandling og kreve mer tid til sammenstilling av informasjon, fram til egnet saksbehandlingssystem er utviklet. Det vil derfor være nødvendig med noe økt saksbehandlingskapasitet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet oppgir at de har behov for seks måneder for å gjennomføre endringene for sykepenger, svangerskapsenger, foreldrepenger, pleiepenger, opplæringspenger og omsorgspenger fra trygden.

Direktoratet anslår på usikkert grunnlag at løsningen vil kreve inntil 8 mill. kroner i utviklingskostnader (engangskostnad) og om lag 15 mill. kroner på årsbasis i økt saksbehandlingskapasitet, gitt liten grad av automatisert behandling av disse sakene.

Endringene trer i kraft 1. april 2027, men gis ikke virkning for saker der kravet om ytelsen er satt fram før ikrafttredelsen.

Utkast til endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd

§ 8-50. Medlemmer med uføretrygd

Til et medlem som mottar uføretrygd etter kapittel 12, kan sykepengegrunnlaget når trygden yter sykepenger ikke utgjøre mer enn den arbeidsinntekten som medlemmet forutsettes å kunne skaffe seg ved å utnytte sin restinntektsevne, jf. § 12-9 tredje ledd.